

ΠΑΛΗΘΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΜΟΥΣΟΥΔΑΜΑΝΟΣ

B'. (Συνέχεια καὶ τέλος). ΡΑΧΝΕΣ φωνές καὶ τραγούδια ἀκουγόντουσαν: "Αμαν, αμαν, Σμύρνη, Τούρκος νὰ μὴ μείνη, αμιάαάν—έ!...

"Ήταν ἡ πρώτη καὶ μόνη χαρωπὴ νότα μέσα στὸ ζόφο καὶ στὴν ἀλελειπία τῆς θεσσαλικῆς ἐκείνης νύχτας, τὴν ὁποία ἡ περιπέτεια μὰς τὴν ἔκανε πὸ βαρεία, πὸ πικτικὴ.

"Ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα λαϊκὸ καφεσαντάν. —Ξέρεις τί νὰ κάνουμε; μοῦ λέει τότε ὁ σύντροφός μου. Νὰ πάμε νὰ περάσουμε τὴ νύχτα μὰς στὸ καφέ-ἀμάν.

Δὲν ἦταν ἀσχημὴ ἰδέα. Καὶ σὲ λίγο, νὰ μὰς σ'ἔνα ἀπόμερο τραπέζι τῆς γωνίας, πίσω ἀπὸ κἀτὶ ζωμιπόρους χοντρούς καὶ κόκκινους, μὲ μπότες ψηλές, καὶ σὲ κἀτὶ κερμαγιάδες ποὺ βάζαν τὰ δύο τους δάχτυλα στὸ στόμα τους καὶ σφύριζαν δυνατὰ.

—Λάλα το, χροσὸ μ' π'λί, λάλα το! Τὸ εχρονὸ πουλιὸ ποὺ τὸ λαλοῦσε, ἦταν μὴ χοντρή καὶ κοκκινωδαμμένη προμαντόνα, μὲ ἤχηρή, διαπεραστικὴ φωνή, ποὺ χόρνε στὸ πάλκο, μὲ σείσιματα βλων τὸν σαρκωδῶν μερῶν τοῦ σώματός της καὶ μὲ λαγγέματα, χτυπώντας τὰ χοντρά πόδια της στὰ σανίδια. Σήκωνε ψηλά τὰ γυμνά μπράτσα της. Ἐφερενε τὶς παλάμες της πίσω ἀπὸ τὸν τραχήλο της, ἔφερενε ἀπάνω τους τὸ κεφάλι της κ' ἄφρινε ἓνα βαθύ, ἰχνηρό, ξεστό, χοχλαστικὸ κ' ἠδονικό:

—'Αμιάαάάν!
"Αμαν, αμαν, Σμύρνη, Τούρκος νὰ μὴ μείνη, αμιάαάάν—έ!...

Συγχρόνως, ὁ μοιζουζέης, ὁ βιολιτζέης, ἐκείνος ποῦταιζε τὸ κλαρίνο καὶ μὴ ἄλλη προμαντόνα, λεπτὴ, ὠχρὴ καὶ σημαθητικὴ, ποὺ ἔπαιζε ντέφι, τραγουδοῦσαν ὅλοι μαζί μὲ ὄρεξι κ' ἐνθουσιασμό, στὴ διαπασών:

"Ἐβγα στὴ σκάλα δύο φορὲς νὰ σοῦ φιλήσω τὶς ἐληές.
"Αμαν, αμαν, Σμύρνη!

"Ήσαν περὰ περασμένα μεσάνυχτα κ' ἐμεῖς εἴχαμε ἀποκοιμηθεῖ στὶς καρέκλες, ὅταν ἓνα γκαρσόνι — εὐὸ Μήτσουζ — μὲ κατσαρά μαλλιά καὶ φιλοστριμμένο μουστάκι — πῶς τὸ κατάφερε! — ἦθε νὰ μὰς ξυπνήσῃ.

—Μπαρτνόν, κύριος, θὰ κλείσουμε. —Φέρε μὰς τὰ ἴδια! εἴπαμε μισοζαλισμένοι καὶ μισοξυπνημένοι, ἀπὸ συνήθεια τῶν διαταγῶν ποὺ δίναμε τὴ βραδεία ἐκείνη ὡς νὰ μὰς πᾶρὸ ὁ ἔννος ὁ γλυκός.

—Τί ἀπὸ τὰ ἴδια; Τώρα περὰ θὰ κλείσουμε, εἶπε τὸ γκαρσόνι. Ἡ ἀστονιμία δὲν μὰς ἐπιτρέπει νὰ μένουμε ἀνοιχτοὶ περὰ ἀπὸ τὴ μία. — Πῶς; Πέρασαν τὰ μεσάνυχτα καὶ θὰ... κλείσετε ἀπὸ τώρα! Καὶ πεταχτήκαμε ἀπάνω τρομαγμένοι.

Τὸ καφέ-ἀμάν ἦταν περὰ ἀδειανό. Τὰ γκαρσόνια σήκωναν τὶς καρέκλες νὰ σκοπιῶν κ' ἀπάνω στὸ πάλκο ὁ βιολιτζέης βιάζανε τὰ ὄργανά τους μέσα σὲ κόκκινες θήκες πάνινες. Ἡ γυναίκες φοροῦσαν τὰ πάλτα καὶ τὰ καπέλλα τους, σάν κυρίες περὰ σοβαρές, ἔτοιμες νὰ φύγουν κ' αὐτές.

—Θὰ κλείσετε; Καὶ τότε ἐμεῖς ποὺ θὰ κοιμηθοῦμε; ρωτήσαμε.

Πάλι ὁ σκοτεινὸς καὶ λασπομένος δρόμος μὰς περιμενε καὶ ἡ βροχὴ ποὺ ἔπεφτε ραγδαία κ' ἀτελείωτη, χτυπώντας τους τοῖχους καὶ τὰ κερραμίδα κερραρά.

—Νὰ πληρώσουμε καὶ νὰ περάσουμε τὴ νύχτα μὰς στὸ «πάλκο»; εἴπαμε. —Ἡ ἀστονιμία ἀπαγορεύει τὴ διανυκτέρευση, Ἐδὼ εἶνε καφέ-ἀμάν, δὲν εἶνε ξενοδοχεῖο, ἀπάντησε τὸ γκαρσόνι.

—Ξέρεις, μοῦ λέει ὁ σύντροφός μου, τί νὰ κάνουμε; Νὰ πάουμε καθέννας μὰς καὶ γὰ πάμε νὰ περάσουμε τὴ νύχτα μὰς ἓνα ἀπὸ τὰ «κούρι» αὐτὰ τοῦ καφέ-ἀμάν στὰ κρεββάτια τους. Τί νὰ κάνουμε!... Δὲν μπορούμε βέβαια νὰ μένουμε στὸ δρόμο, μ' ἓναν τέτοιο ἄθλιο σκυλόκαρο!

Ἐκάνουμε τὴν πρότασι κ' ἔγινε δεκτὴ. Σὲ λίγο βρέθηκα σ' ἓνα μικρὸ, μὰ θαλπωρὸ δωμάτιο, τοῦ ὁποῖου τὸ μισὸ περι-

ποῦ ἐμβαδὸν τὸ ἔπαινε τὸ κρεββάτι. Κρεββάτι ἦταν ἔκεινο ἡ βομὸς!... Σεντόνια μὲ δαντέλλες, παλῶματα παρειὰ καὶ φουσκοτὰ, σιδερένιες κολώνες ὡς τὸ ταβάνι γιὰ τὶς κουνουπιέρες, κορδέλλες ἔπανο ἀπὸ τὰ προσκέφαλα, ἓνα κεντημένο συμπλεγμα σταυροῦ, ἀγκύρας καὶ καρδιάς: «Πίστις, ἐλπίς καὶ ἔλεος»!

Φωτογραφίες καὶ χτυπητὰ ἐργόχειρα στοῦς τοῖχους, καναπές τουρκικός, βαθύς, ποὺ χροσιμενε γιὰ «γοῖκος», παντοῦφλες μὲ σχέδια τριανταφυλλῶν καὶ γαρφαλιῶν, πλεγμένες καὶ τεχνουργημένες ἀπὸ φαινορίνι σὲ καμῖθ.

"Ὀνειρο σωστό, παράδεισο ἀληθινός, γιὰ ἔναν ἄστεγο, ἀλελειπμένο ἡ λάμπα, ἔσπλωμένο ἔπάνω στὸν εὐρὸ καὶ πλούσιο καὶ καταστόλιστο καὶ πολὺχρομο βομὸ... —'Ἐλα λοιπόν, τί κάθασε; Ντιμένος τίσαι ἀκόμα; μοῦ εἶπε τὸ οὐρὶ.

—Μιὰ στιγμὴ, ἀπάντησα. Κι' ἀμέσως πῆρα τρεῖς-τέσσερες καρέκλες, τὶς ἔβαλα στὴ σειρά, τὶς ἔκανα σάν πάγκο καὶ ξαπλώθηκα ἔπάνω, ὅπως ἦμωνα, διπλωσὰς γιὰ προσκέφαλο τὸ πανοφόρι ποὺ κρατοῦσα στὸ χέρι μου.

Περιμένα ἔτσι τὸν ἔννο νὰ μὲ πᾶρη. Θὰ πέρασαν ὡς τρία τέταρτα τῆς ὥρας. Τὸ «κούρι» ἄρχισε ν' ἀνωσιμονεῖ.

—Μὰ τί κάνεις ἐκεῖ; φώναξε. —Ποῦς; Ἐγὼ; —Ναί, ἐσύ. —Τὴν προσευχὴ μου! —Τὴν προσευχὴ σου, εἶπες; —Μάλιστα. Γιατί, παρακαλῶ;

Τὸ «κούρι» σηκώθηκε λιγάκι ἐκπληκτο καὶ ἴσως φοβισμένο. Μὲ κῆτιπαςε καλὰ-καλὰ, ἐνδαιμόνως ξαπλωμένον στὶς καρέκλες, ἔκανε ἓνα μορμασμο, σάν νὰ ἀμφέβαλλε ἂν ἦμωνα καλὰ στὰ μωαλά μου, καὶ μὲ ρώτησε πάλι: —Καλὰ, τί προσευχὴ εἶνε αὐτὴ ποὺ κάνεις ξαπλωμένος;

—Ἐτσι κάνουμε τὴν προσευχὴ μὰς ἐμεῖς. —Ἐσεῖς; Καὶ τί εἶσαι σὺ; —Ἐγὼ εἶμαι Μουσομάναος.

Τὸ «κούρι» στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ, σέφθηκε λίγο καὶ φάνηκε σάν νὰ ἠύχασε. Δὲν ἦμωνα τρελλός.

—Κι' ἔτσι κάνετε τὴν προσευχὴ σας ἐσεῖς; Ξαναρώτησε.

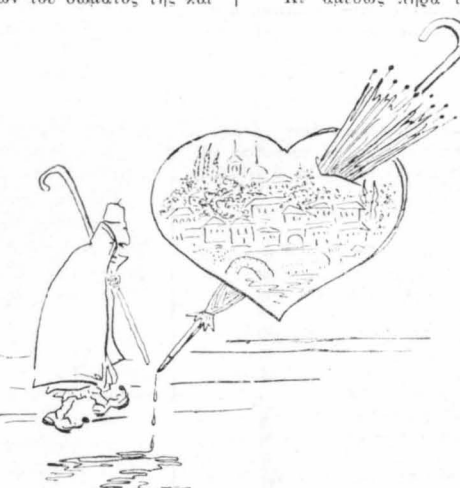
—Ἐτσι καὶ χειρότερα. —Καὶ θὰ βαστάξῃ πολὺ ἀκόμα αὐτὴ ἡ προσευχὴ; —Μισόμω-δύο ὥρες. —Ἄν εἶνε ἔτσι, καλὴ-νύχτα!

Κι' ἔπεσε μὲ ὀρημὴ στὸ κρεββάτι της, μοῦ γύρισε τὶς πλάτες καὶ κουνουλώθηκε ὡς τ' αὐτὰ.

Σὲ λίγο κοιμόταν βαρεία καὶ ξέγνοιαστα. Τὸ ἴδιο ἔκανα κ' ἐγὼ ὡς τὸ προῖ στὶς καρέκλες...

Εἰσαγγελέας ἦταν ὁ κ. Γιαμαρῆλλος.

Στὴν Καρδίτσα.

—'Ἐτσι καὶ χειρότερα. —Καὶ θὰ βαστάξῃ πολὺ ἀκόμα αὐτὴ ἡ προσευχὴ; —Μισόμω-δύο ὥρες. —Ἄν εἶνε ἔτσι, καλὴ-νύχτα!

Κι' ἔπεσε μὲ ὀρημὴ στὸ κρεββάτι της, μοῦ γύρισε τὶς πλάτες καὶ κουνουλώθηκε ὡς τ' αὐτὰ. Σὲ λίγο κοιμόταν βαρεία καὶ ξέγνοιαστα. Τὸ ἴδιο ἔκανα κ' ἐγὼ ὡς τὸ προῖ στὶς καρέκλες...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΟΛΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΤΥΦΛΟΙ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΟ

'Ο φιλάργυρος εἶνε τυφλός. Βλέπει τὸ χρυσάρι καὶ δὲν βλέπει τὸν πλοῦτο. 'Ο ἄσωτος εἶνε τυφλός. Βλέπει τὴν ἀρχὴ καὶ δὲν βλέπει τὸ τέλος.

'Η κακέττα εἶνε τυφλή. Δὲν βλέπει τὶς φωνίδες της.

'Ο σοφὸς εἶνε τυφλός. Δὲν βλέπει τὴν ἀμάθειά του.

'Ο τίμιος ἄνθρωπος εἶνε τυφλός. Δὲν βλέπει τὸν πονηρὸ γείτονά του.

'Ο πονηρὸς εἶνε τυφλός. Δὲν βλέπει τὸν Θεό.

'Ο Θεὸς εἶνε τυφλός. Τὴν ἡμέρα ποὺ ἔπλασε τὸν κόσμο, δὲν εἶδε τὴν ἐπέμβασι τοῦ διαβόλου.

'Εγὼ τέλος εἶμαι τυφλός. Μιλῶ καὶ δὲν βλέπω ὅτι εἶστε κουφοί.

—'Αμαν, αμαν, Σμύρνη!...